

**Tervise
Arengu
Instituut**

Eesti kooliõpilaste riskikäitumine

Sigrid Vorobjov

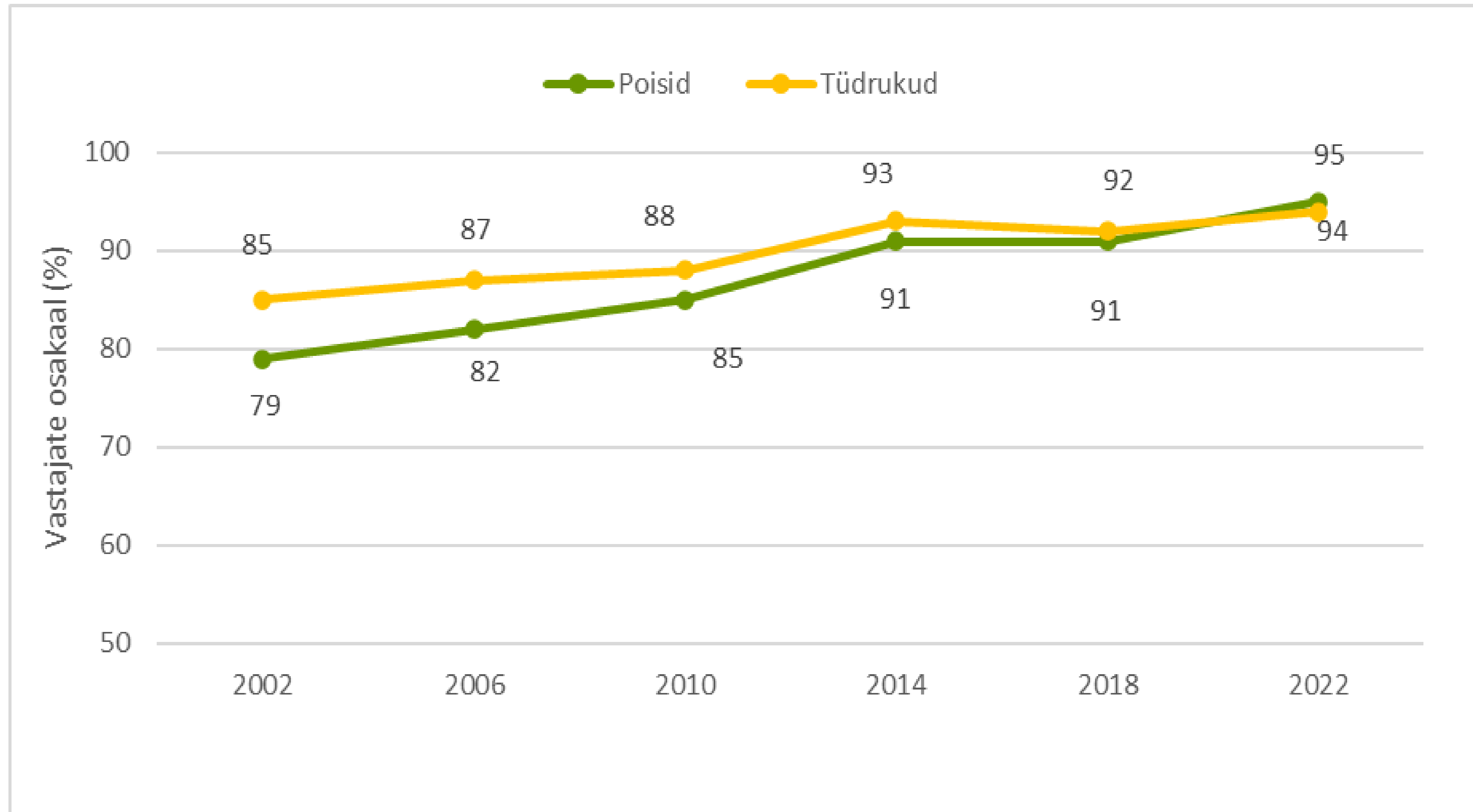
Teadusekeskus
Tervise Arengu Instituut

27.okt 2023

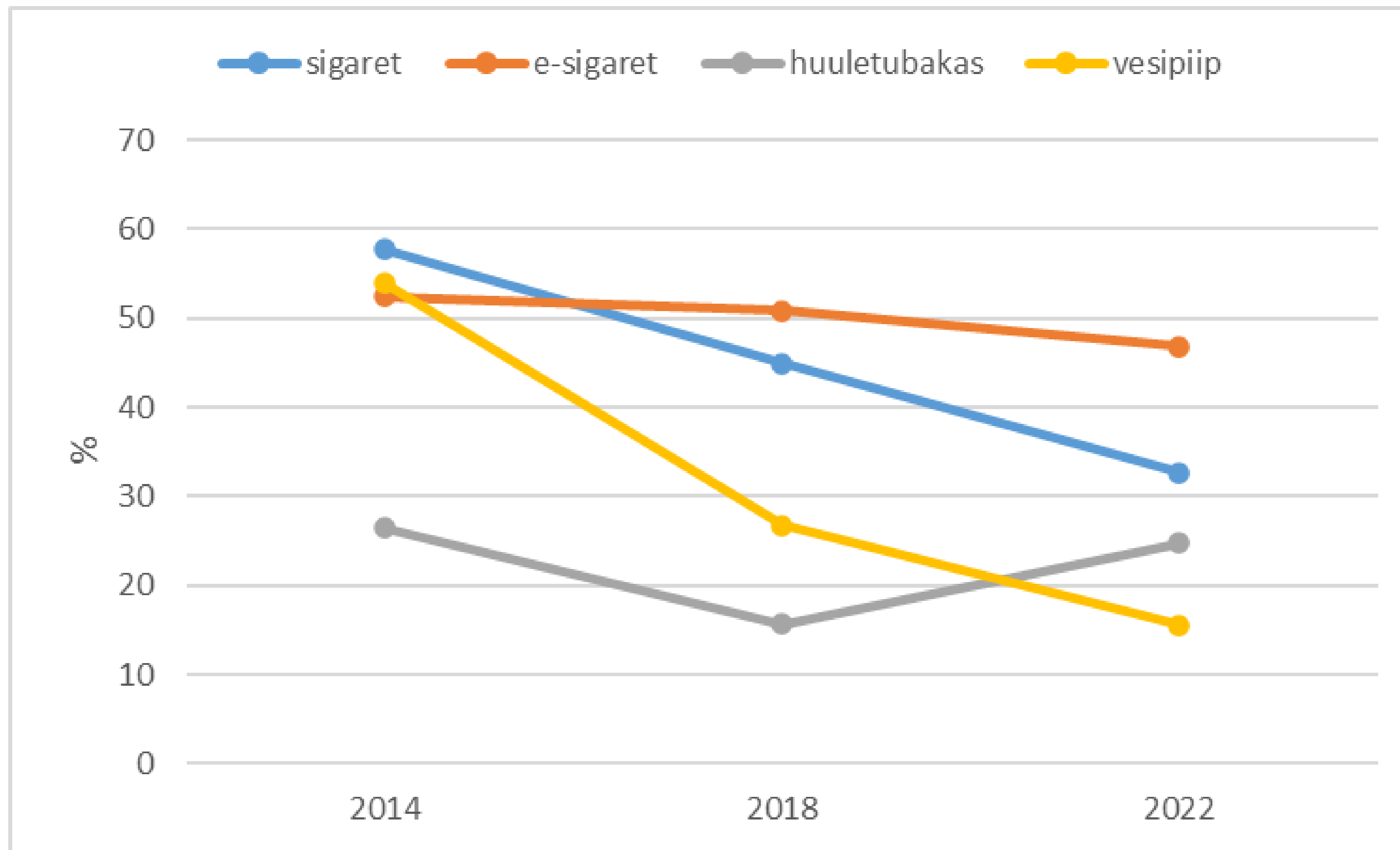
Taust ja metoodika

- Tulemused põhinevad Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuringul (ingl k Health Behaviour in School-aged Children – HBSC)
- Valimis 5., 7. ja 9. klassi õpilased, valdavalt 11–15-aastased noored
- 2021/2022. õppeaastal osales uuringus 4822 õpilast

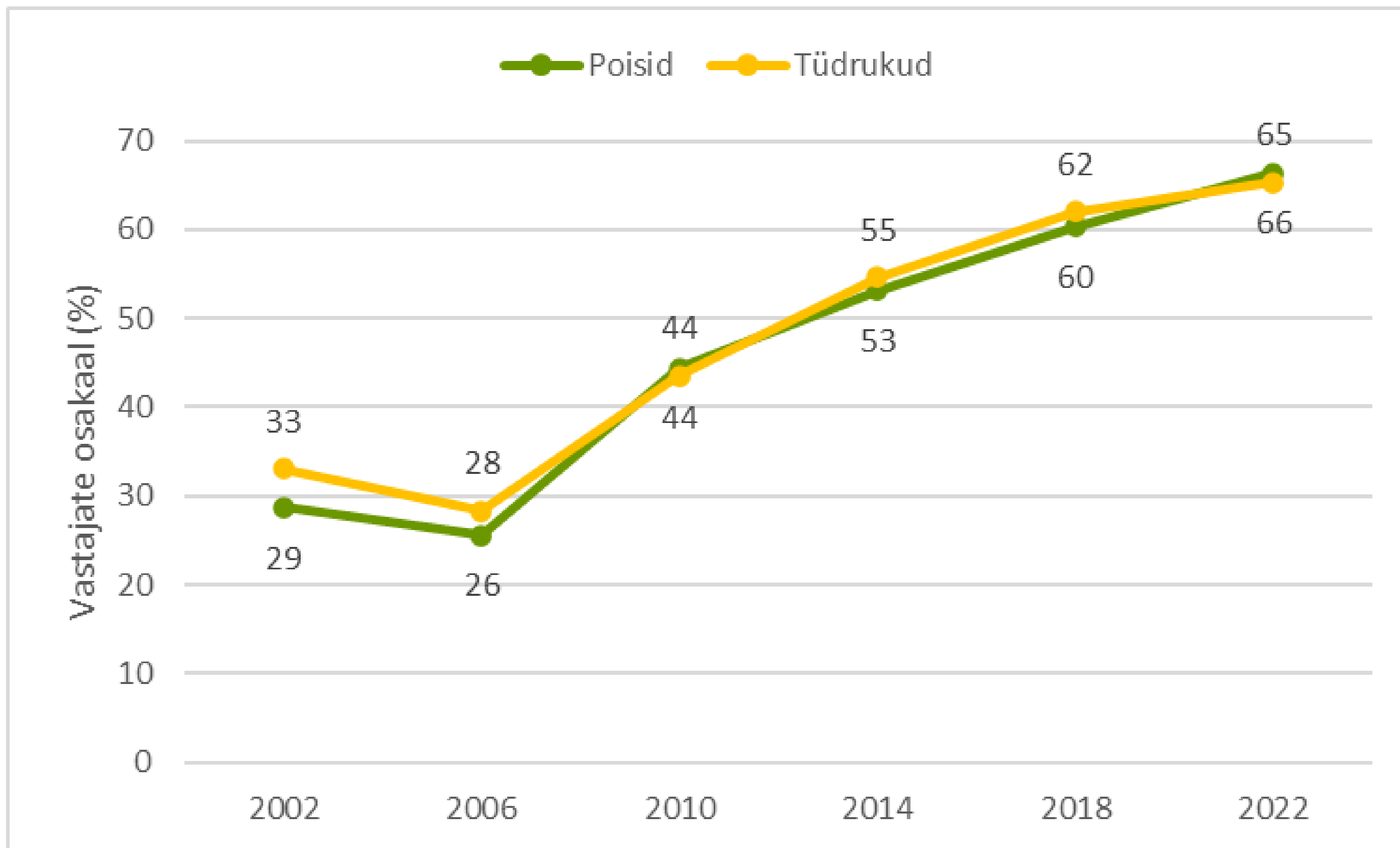
Mittesuitsetavate 11–15-aastaste õpilaste osakaal

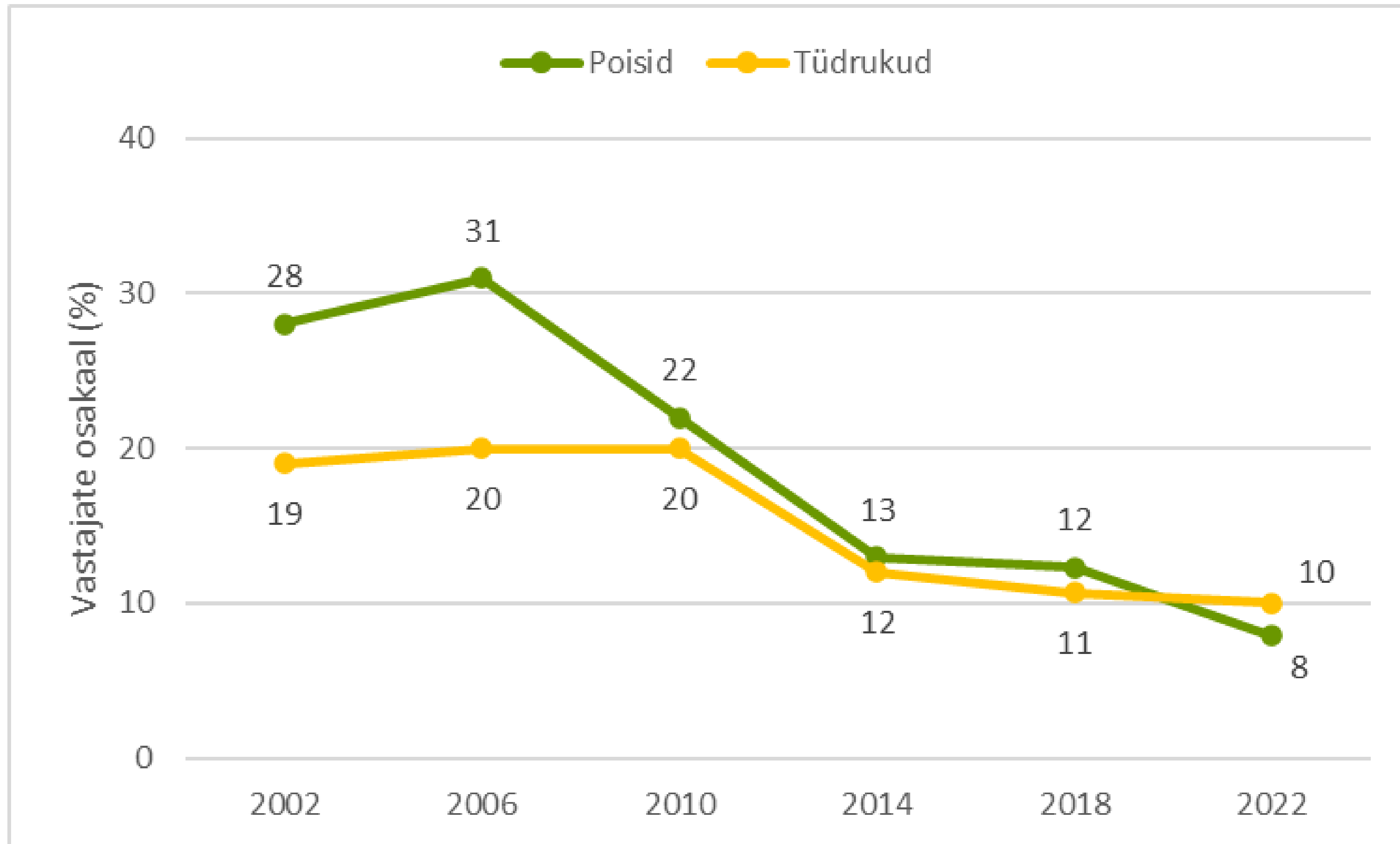
Tubaka- ja nikotiinitorude tarvitamine 15-aastaste hulgas

Mitte kunagi alkoholi tarvitanud 11–15-aastaste õpilaste osakaal

Kaks või enam korda purjus olnud 11–15-aastaste õpilaste osakaal

Alkoholi tarvitamisega seotud tegurid

Regulaarne alkoholitavitamine ja purju joomine on seotud:

- noore enesehinnangulise tervisega
- eluga rahuloluga
- depressiivsete episoodide kogemisega
- madalama õppeedukusega

Lisaks esinevad seosed elupiirkonna ja koduse keelega:

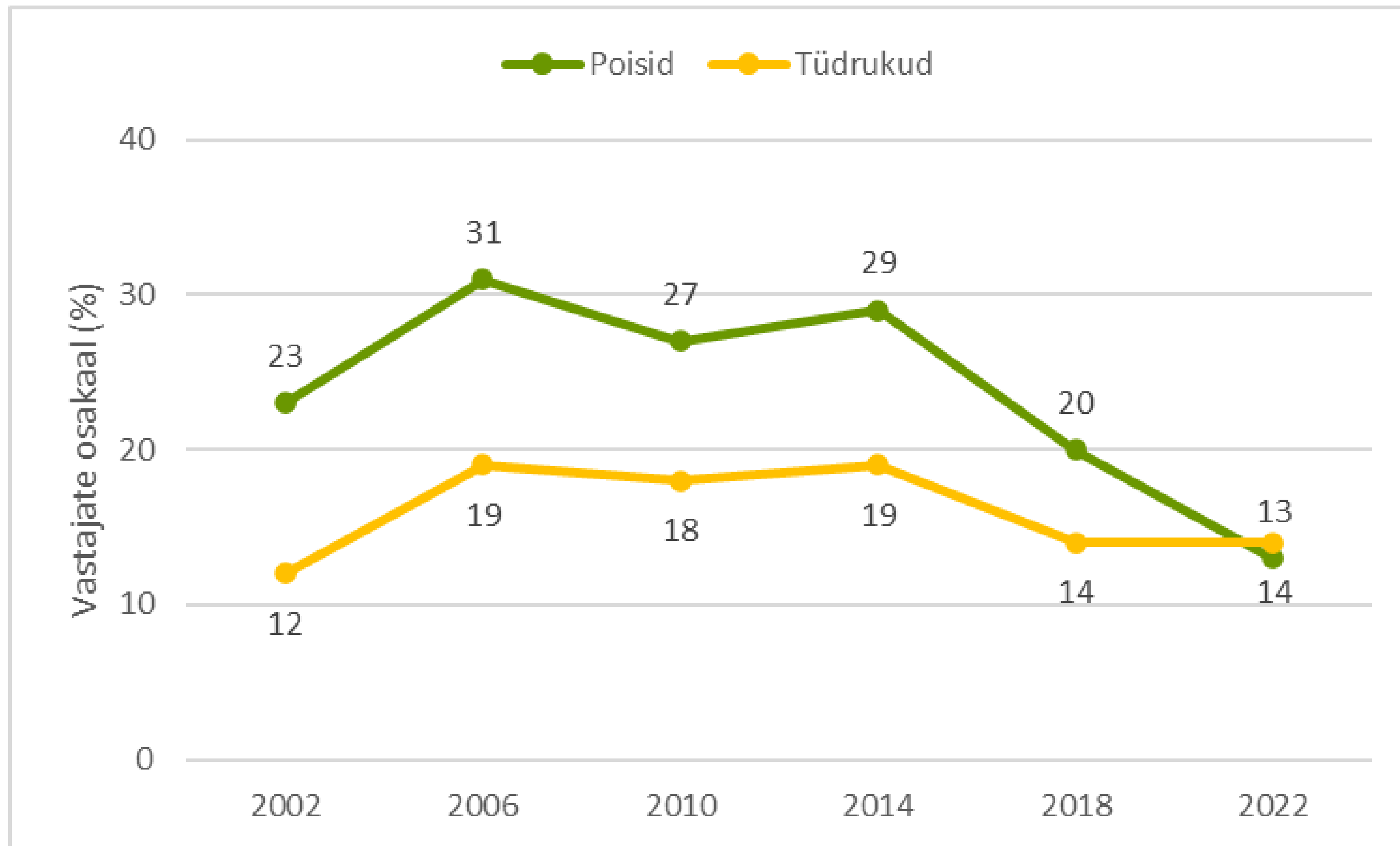
rohkem tarvitajaid on Lõuna- ja Lääne-Eestis ning eestikeelsetes kodudes

Samuti on alkoholitavitamine seotud peretüübiga:

- esineb sagedamini kasuvanemaga peredes
- peredes, kus on keeruline vanematega oma muredest rääkida

Kanepit tarvitanud 15-aastaste õpilaste osakaal

Eesti noorte seksuaaltervis: teadmised, hoiakud ja käitumine, 2021

Elu jooksul narkootiliste ainete tarvitamine	16–18 aastased üldhariduskoolide õpilased			16–18 aastased kutsekooli õpilased		
	poisid	tüdrukud	kokku	poisid	tüdrukud	kokku
kanep	26	25	25	40	38	40
ecstasy	6	5	5	13	15	13
ampfetamiin, metamfetamiin	4	5	4	11	12	11
inhalantide tarvitamine	10	8	9	12	11	12
GHB/GBL	1	2	1	5	3	4
poppers	2	1	1	4	2	4

https://www.tai.ee/sites/default/files/2023-01/Kokkuv%C3%B5te_NU2021_28092022.pdf

Kanepi tarvitamisega seotud tegurid

Kanepit tarvitanud kooliõpilastel on sagedamini:

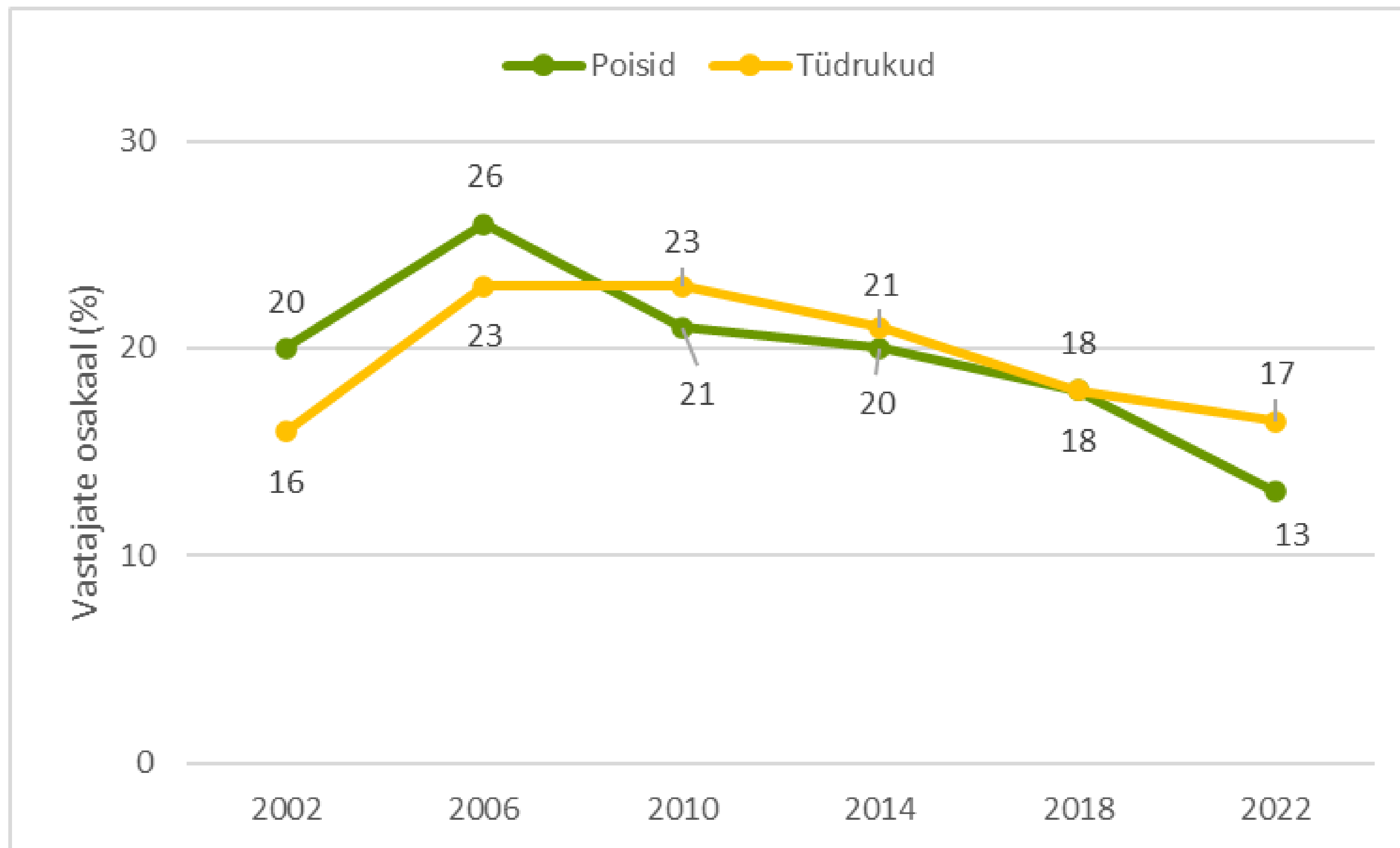
- terviseprobleeme, sh enam depressiivsust
- vähem rahul oma elu ja peresuhetega

Eri uimastite tarvitamine on omavahel seotud:

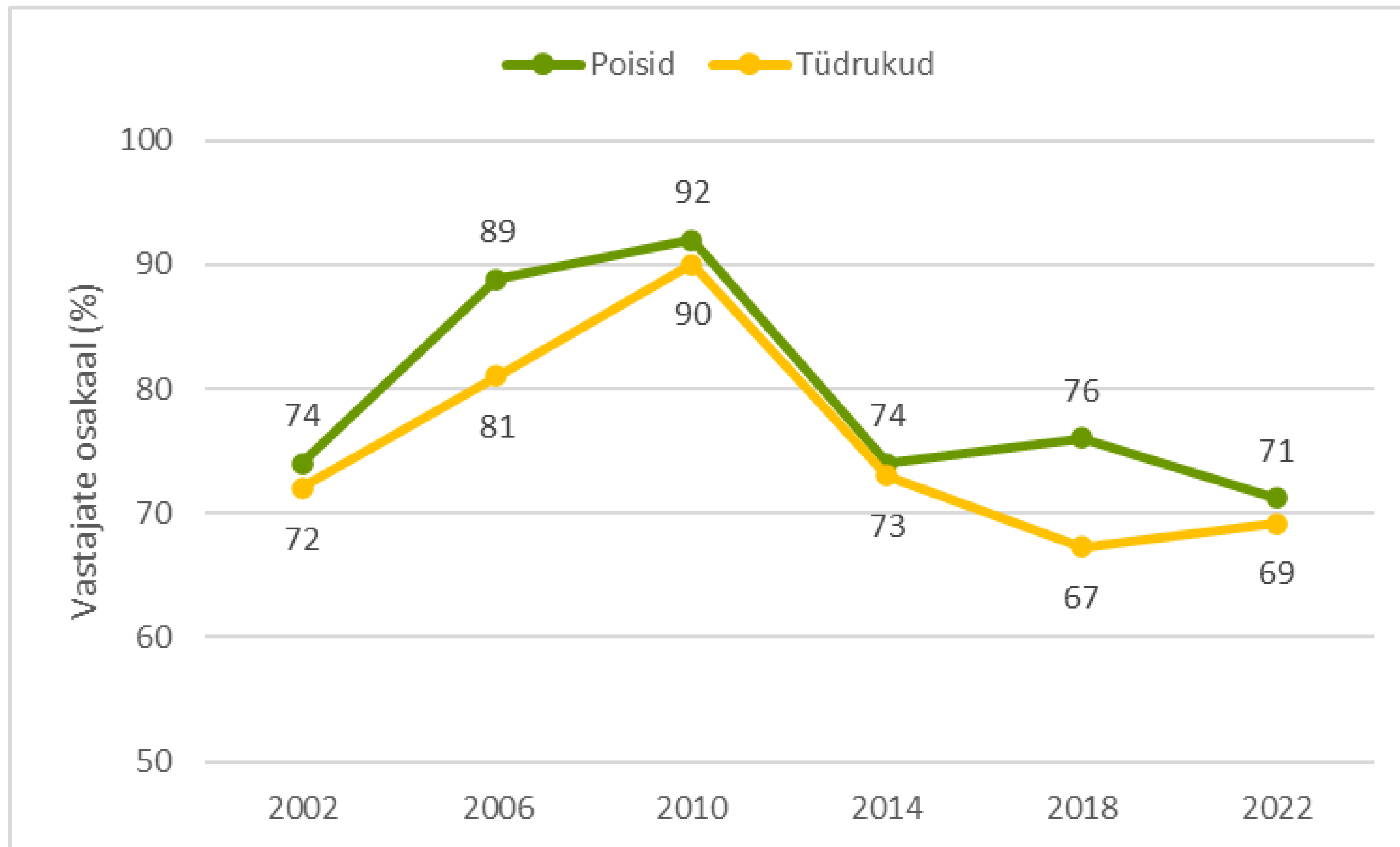
- kanepit tarvitanute hulgas on oluliselt rohkem neid, kes on tarvitanud erinevaid tubaka- ja/või nikotiinitooteid, alkoholi ja on olnud purjus ning seda sagedamini nooremas vanuses

Seksuaalvahekorras olnud 15-aastaste õpilaste osakaal

Viimase vahekorra ajal kondoomi kasutanud 15-aastaste õpilaste osakaal

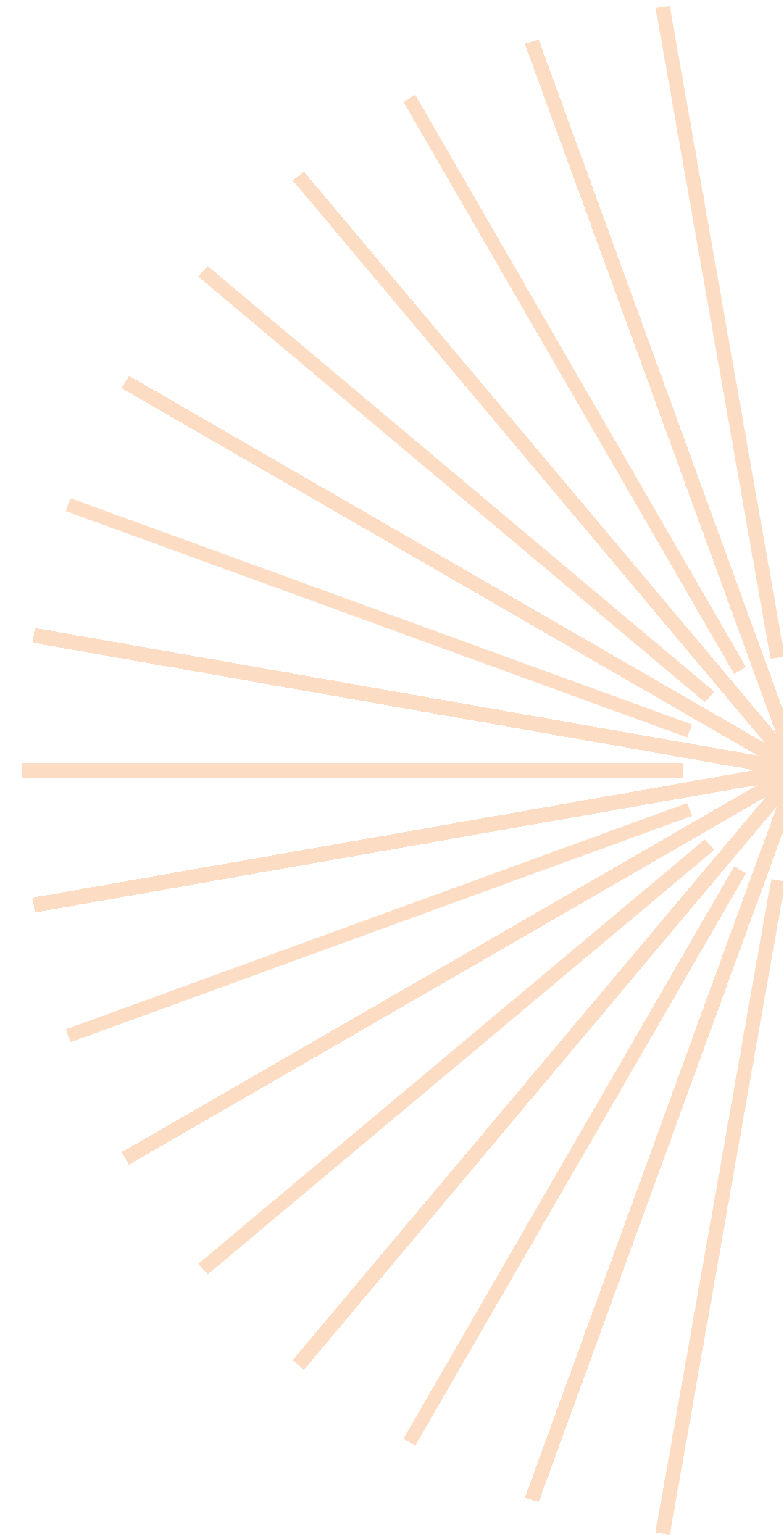

Kokkuvõte

- + On kasvanud õpilaste osakaal, kes ei ole kunagi suitsetanud ja kunagi tarvitanud alkoholi
- + On kasvanud õpilaste osakaal, kes ei ole kunagi tarvitanud kanepit

- +/- Iganädalaselt alkoholi tarvitavate ja vähemalt korra purjus olnute osakaal on stabiliseerunud, sh poiste hulgas pisut langenud, tüdrukutel jäänud samaks
- +/- Iga neljas ei teadnud, mis rasestumisvastast meetodit kasutati (kondoom, rasestumisvastased tabletid), on jäänud samaks võrreldes eelmise uuringuga

- On kasvanud uute tubaka- ja nikotiinitoodete tarvitamine, sh kõige enam huuletubaka tarvitamine

Põhisõnumid

- 15-aastaste sigarette suitsetanute osakaal 33% → 33% RTA sihttase aastaks 2023
- 15-aastaste purjus olnute osakaal 31% → 28% RTA sihttase aastaks 2023
- Järjepidev alkoholipoliitika eesmärgiga vähendada alkoholi tarvitamist ja sellest põhjustatud tervisekaotust Eestis
- E-sigaretide suitsetamisele kehtivad samad piirangud nagu tavasigaretidele – oluline on tubakaseaduses sätestatu jõustamine ja piisav järelevalve
- Keskkond, mis toetab tervist hoidvat käitumist ja teeb tervislikud valikud võimalikult lihtsaks ja kättesaadavaks
- Eri uimastite tarvitamine on omavahel seotud, hoides ära või lükates edasi ühe aine tarvitamist, on võimalik ennetada teiste uimastite tarvitamist

